

Protokol o hodnocení

Bakalářské práce

Název práce: Soudobé edukační možnosti zprostředkování umění ve významných českých galeriích

Práci předložila studentka: Klára Václavková

Studijní obor: Výtvarná výchova a kultura se zaměřením na vzdělávání –

Posudek oponenta práce: Prof. Dr. Johannes Kirschenmann

1. Cíl práce

(uveďte, do jaké míry byl naplněn):

V čistě teoretické bakalářské práci autorka představuje vzdělávací programy a jejich realizaci pro současné umění ve vybraných galeriích v České republice. Na deskriptivní popis navazuje analýza. Jejím cílem je zde představit srovnávací struktury podél jasně definovaných pojmů a následně rozpracovat zvláštnosti v analyticko-kvalitativním srovnání. Na základní údaje navazuje zběžné srovnání s jinými zeměmi. Součástí soupisu jsou i zprostředkovatelské přístupy ze zážitkové pedagogiky. V didaktické části jsou představeny známé galerie v České republice, které jsou hodnoceny podle výše uvedených kritérií.

2. Obsahové zpracování

(originalita řešení, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh atd.):

Nejprve autorka představuje základní funkce osvětové práce v galeriích. Za tímto účelem se zabývá organizační strukturou muzejních a galerijních institucí a jejich zaměstnanců. V zásadě vytyčuje dva přístupy práce s reprodukcí nebo před originálem. Následuje zmínka o široké škále velmi rozdílných praktických přístupů návštěvníků muzea. Tímto způsobem se zvyšuje motivace a způsoby recepce od klasických umělecko-historických výkladů. Všechny tradiční i novější metody zprostředkování autorka chápe jako příspěvek k zastřešující kulturní výchově.

Zpočátku autorka vidí zprostředkovatelskou práci v situaci mezilidského dialogu dvou osob, ale poté s odkazem na další muzejněpedagogickou literaturu (Jůva, Jagošová, Mrázová 2010) dochází k dalším způsobům zprostředkování, které podporují konstruktivistické učení prostřednictvím multimediálních nabídek.

Následující oddíl informuje o vývoji výtvarné výchovy jako muzejní pedagogiky ve 20. století, která však byla teoreticky uchopena až v publikacích z posledních dvou desetiletí 20. století. S odkazem na Fulkovou, Hajduškovou a Sehnalíkovou (2013) pak autorka představuje tři základní modely muzejní edukace: diskurzivní model, za druhé třístupňový časový model a za třetí propojení různých složek výtvarného umění a dalších uměleckých složek.

Ve třetí kapitole autorka zasazuje českou galerijní pedagogiku do historického vývoje evropské muzejní pedagogiky a poměrně rychle dochází k nástinu současných trendů v muzejní a galerijní pedagogice. Odkazy na význam zahraničních koncepcí zůstávají velmi obecné a vrcholí apelem na zachování národní identity. Autorce zde také stačí jeden zdroj (Fulková 2012).

Její přehled obsahuje také hodnocení modelů výuky. Izolované vyučování a odkazování na předchozí nebo následující hodiny považuje za nepříliš produktivní. Mnohem efektivnější je návštěva muzea začleněná do vyučovací hodiny, na kterou navazuje reflexe a praktická práce.

Další prostor v autorčině prezentaci zaujímají kompetence pedagogických pracovníků a podmiňující faktory úspěšného modelu zprostředkování. Jako důležitá je zdůrazněna účast učitele.

Autor rozlišuje teoreticko-praktické a smíšené programy, které slouží motivaci, aktivizaci a získávání znalostí s různými akcenty.

V páté části se autor dostává ke zprostředkovatelským cestám, které mají návštěvníkům nabídnout nevšední zážitek s trvalými vzpomínkami. Vedle těchto programů, které se zaměřují především na akci, autorka upřednostňuje metody, které podporují individuální cestu k subjektivnímu objevování v muzeu.

Výklady o zážitkové pedagogice autorka spojuje s kritickou reflexí učení se ze zkušenosti; poukazuje na nutnost začlenění ojedinělého zážitku do nadřazeného kontextu.

Na základě těchto východisek dospívá v 6. kapitole k didaktické hře jako vyučovací metodě a vyzdvihuje hravé varianty výtvarné výchovy jako zvláště bohaté na zážitky v rámci galerijní edukace.

Kapitola 7 představuje ústřední muzea a galerie v České republice a jejich osvětovou činnost. Na prvním místě je to Galerie hlavního města Prahy. Podrobně jsou představeny její rozmanité institucionální možnosti práce s veřejností, včetně digitální online nabídky. Kunsthalle Praha autorka uvádí jako druhou instituci pro zprostředkování současného umění. I zde velmi podrobně dokumentuje různé možnosti institucionálního zprostředkování. Ve smyslu kvantitativního, a tedy i kvalitativního nárůstu následuje na třetím místě zprostředkovatelská nabídka Národní galerie v Praze. K tomu jsou podrobně a s komentářem představeny různé nabídky pro děti a dospělé. Další oddíl je věnován Galerii středočeského kraje, která je rovněž představena ve všech svých institucionálních nabídkách.

V osmé kapitole se nyní autorka dostává ke srovnání edukačních aktivit dříve představených institucí. Jako výtvarný pedagog autorka klade důraz zejména na edukační nabídky pro školní třídy a dochází k závěru, že nejlépe je koncipována edukační činnost v Galerii středočeského kraje a následně pak činnost Galerie hlavního města Prahy. Prostor pro zlepšení vidí v

činnosti Národní galerie a také Galerii hlavního města Prahy, kde by uvítala více praktických možností zprostředkování. Do hloubky hodnotí zejména online nabídku a spolupráci s umělci.

V závěrečném hodnocení autorka opět argumentuje jako pedagog a hodnotí jednotlivé nabídky z hlediska jejich významu pro žáky, které je třeba podporovat v jejich kreativitě, kritickém myšlení a komunikaci prostřednictvím obrazů a symbolů. Těmito kategoriemi se autorka vzdaluje od pouhé instruktivní výuky umění jako abstraktního poznání.

3. Charakteristika a hodnocení formy, technické i řemeslné složky práce

Práce má všechny složky a charakteristiky úspěšné vědecké práce.

4. Formální náležitosti

(jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů, příloh atd.):

Jazyk je vhodný, ale vzhledem k porovnávanému předmětu vykazuje určité nadbytečnosti. Odkazy na použitou literaturu jsou častější a citace jsou ve srovnání s parafrázemi vzácné. Do práce je vetknuto málo grafických schémat. Struktura kapitol je logická a přehledná.

5. Původnost práce - vyplňuje pouze vedoucí práce.

6. Stručný komentář hodnotitele

(rozsah práce, celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek a zpracování):

Síla práce spočívá v pevném základu, který je zároveň historicky odvozený a aktuálním zprostředkovatelském přístupem galerijní pedagogiky. Přiložená dokumentace je podrobná a vyznačuje se kritickým přístupem. Celkově spočívá charakter práce spíše v bilancující a srovnávací dokumentaci. Při výběru institucí autorka uplatňovala autorka kritický pohled. Historické zmínky a odkazy na zahraniční koncepce muzejní edukace je třeba označit za spíše útržkovité.

7. Otázky a připomínky na autora práce k bližšímu vysvětlení při obhajobě

(max. 3):

Představte si výstavu klasické moderny v Galerii Masné krámy v Plzni, kterou jsme sem přenesli z let 1860 - 1930. Navrhněte metodické prostředí pro návštěvu této výstavy, které zahrnuje přípravu a návaznost v hodinách výtvarné výchovy. Jedna varianta je určena pro návštěvu s žáky základní školy, druhá varianta je určena pro návštěvu vyšší třídy gymnázia..

8. Navrhovaná známka

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Velmi dobře

Datum: 27. 8. 2023

Podpis: Prof. Dr. Johannes Kirschenmann